

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBI CLASICE

Ediția a XXXII-a, Botoșani, 2-5 mai 2019

LIMBA GREACĂ VECHIE

Clasa a IX-a

I. Traduceți textul din limba greacă în limba română:

(30 p.)

“Ὁ Θεὸς Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν,” ἐδόξασεν τὸν **παῖδα** αὐτοῦ Ἰησοῦν, ὃν¹ ὑμεῖς μὲν παρεδώκατε² καὶ ἡρνήσασθε² κατὰ πρόσωπον Πειλάτου, κρίναντος ἐκείνου ἀπολύειν³· ὑμεῖς δὲ τὸν ἅγιον καὶ **δίκαιον** ἡρνήσασθε² καὶ ἠτήσασθε⁴ ἄνδρα φονέα⁵ χαρισθῆναι⁶ ὑμῖν, τὸν δὲ ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς ἀπεκτείνετε², ὃν¹ ὁ θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, οὗ¹ ἡμεῖς μάρτυρές ἐσμεν. (Acta Apostolorum, 3.13-15)

Note:

(1) ὃς (pron. relativ) = „care”: ὃν – masc., Ac. sg.; οὗ – masc., G. sg.

(2) παρεδώκατε (v. παραδίδωμι); ἡρνήσασθε (v. ἀρνέομαι); ἀπεκτείνετε (v. ἀποκτείνω) – ind. aorist, pers. a II-a, plural

(3) κρίναντος ἐκείνου ἀπολύειν = când el/acela a hotărât să-l elibereze

(4) ἠτήσασθε (v. αἰτέω) – ind. aorist, pers. a II-a, plural

(5) φονέα – v. φονεύς (cazul și numărul se deduc după desinență)

(6) χαρισθῆναι = „să fie dat/ofert”

II. Rezolvați următoarele cerințe de practică gramaticală, formulate pe baza textului dat:

1. Analizați morfologic cuvintele **ἐδόξασεν**, **παῖδα** și **δίκαιον**. Precizați formele lor de dicționar. (12 p.)

2. Transcrieți din text pronumele personale de persoana I și a II-a, precizând cazul și numărul acestora. Nu repetați formele identice. (4 p.)

3. Schimbați numărul tuturor cuvintelor flexibile din următoarele structuri: **ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν** și **ἐδόξασεν τὸν παῖδα αὐτοῦ**. Rescrieți astfel secvențele de text. (12 p.)

4. Treceți la indicativ viitor verbele **ἐδόξασεν** și **ἐσμέν**, fără să schimbați persoana și numărul. (2 p.)

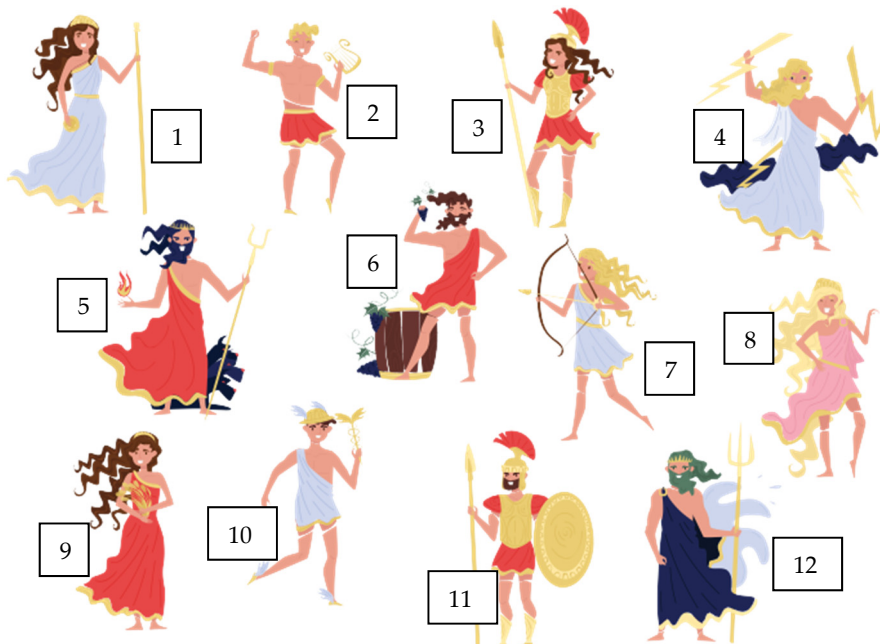
III. Un coleg talentat la desen și cu spirit ironic s-a gândit să ilustreze proiectul pe care-l avea de pregătit despre zeii greci; rezultatul îl puteți vedea în imaginile alăturate.

1. Asociați-i pe cei șase zei care fac obiectul programei de concurs cu imaginile corespunzătoare. (12 p.)

Exemplu: 4 – Zeus.

2. Justificați alegerile de la punctul 1 precizând elementul din imagine specific fiecărei divinități. (12 p.)

3. Rezumați în 50-60 de cuvinte un episod mitic care să aibă în prim-plan unul din zeii de la punctul 1. (6 p.)

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBI CLASICE

Ediția a XXXII-a, Botoșani, 2-5 mai 2019

LIMBA GREACĂ VECHE

Clasa a X-a

I. Traduceți următorul pasaj în limba română:

(40 p.)

Ὁ δὲ Ἀρμένιος ὥς¹ ἤκουσε τὴν τε κλῆσιν τοῦ Κύρου καὶ τὴν πρᾶξιν, λαβὼν² τοὺς τέκτονας καὶ τᾶλλα [...], ἦκε πρὸς τὸν Κῦρον ὥς³ ἐδύνατο τάχιστα. Ἐπεὶ δὲ εἶδε² τὸν Κῦρον, ἔλεξεν· ὦ Κῦρε, ὥς⁴ ὀλίγα δυνάμενοι προορᾶν⁵ ἄνθρωποι περὶ τοῦ μέλλοντος πολλὰ ἐπιχειροῦμεν⁶ πράττειν. Νῦν [...] ἐγὼ ἐλευθερίαν μὲν μηχανᾶσθαι² ἐπιχειρήσας δοῦλος ὥς⁷ οὐδεπώποτε ἐγενόμην². [...] οἱ γὰρ οὐδεπώποτε ἐπαύοντο πολλὰ κακὰ ἡμᾶς ποιοῦντες⁸, νῦν ὁρῶ τούτους ἔχοντας⁹ ὥσπερ ἐγὼ νῦν ὀμίην.

(Xenophon, *Cyropaedia*, III, 2, 15)

Note

(1) ὥς = când

(2) Forme de dicționar (în ordinea din text a cuvintelor): λαμβάνω, ὁράω, γίγνομαι, μηχανάομαι

(3) ὥς = cum

(4) ὥς ... ἄνθρωποι = deși ... oamenii

(5) inf. prez. de la προοράω

(6) ind. prez. de la ἐπιχειρέω

(7) ὥς = ca

(8) ποιοῦντες = de la vb. ποιέω

(9) ἔχοντας = fiind

II. Rezolvați următoarele cerințe, formulate pe baza fragmentului din *Cyropaedia*:

1. Analizați morfologic și sintactic cele cinci cuvinte subliniate. (20 p.)

2. Identificați substantivele de declinare a III-a și precizați-le cazul. (6 p.)

3. Extrageți din text, dacă există: (4 p.)

a) o formă infinitiv prezent activ;

b) un adjectiv la gradul comparativ;

c) un pronume personal la cazul acuzativ și unul la cazul nominativ

În cazul în care cuvintele cerute nu se regăsesc în text, precizați explicit acest lucru.

III. Redactați o variantă de traducere în limba elină a textului:

(20 p.)

Revolta (ἡ στάσις) poporului fiind (part. ὄν, οὖσα, ὄν) mare (μέγας, μεγάλη, μέγα), Pericles (ὁ Περικλῆς) i-a adunat (ἀθροίζω) pe toți (πᾶς, πᾶσα, πᾶν) în piața (ἡ ἀγορά) Atenei (αἱ Ἀθῆναι) și le-a spus acestea: „Am domnit (βασιλεύω) pentru toți, nu doar (μόνον) pentru mine. Voi fi și în viitor (τὸ μέλλον) paznicul (ὁ φύλαξ) libertății poporului meu”.

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBI CLASICE

Ediția a XXXII-a, Botoșani, 2-5 mai 2019

LIMBA GREACĂ VECHIE

Clasa a XI-a

Subiectul I. Traduceți fragmentul următor în limba română:

(50 p.)

οὔτε γὰρ τοὺς πονηροὺς ὁρῶ φίλους ἀλλήλοις δυναμένους εἶναι· πῶς γὰρ ἂν ἡ ἀχάριστοι ἡ ἀμελεῖς ἡ πλεονέκται ἡ ἄπιστοι ἡ ἀκρατεῖς ἄνθρωποι δύναιτο φίλοι γενέσθαι; οἱ μὲν οὖν πονηροὶ πάντως ἔμοιγε δοκοῦσιν ἀλλήλοις ἐχθροὶ μᾶλλον ἢ φίλοι πεφυκέναι. ἀλλὰ μὴν, ὥσπερ σὺ λέγεις, οὐδ' ἂν τοῖς χρηστοῖς οἱ πονηροὶ ποτε συναρμόσειαν εἰς φιλίαν· πῶς γὰρ οἱ τὰ πονηρὰ ποιοῦντες τοῖς τὰ τοιαῦτα μισοῦσι φίλοι γένοιεντ' ἂν; εἰ δὲ δὴ καὶ οἱ ἀρετὴν ἀσκοῦντες στασιάζουσιν τε περὶ τοῦ πρωτεύειν ἐν ταῖς πόλεσι καὶ φθονοῦντες ἑαυτοῖς μισοῦσιν ἀλλήλους, τίνες ἔτι φίλοι ἔσονται καὶ ἐν τίσιν ἀνθρώποις εὖνοια καὶ πίστις ἔσται;

(Xenophon, *Memorabilia* 2, 6, 19)

πεφυκέναι – infinitiv perfect de la vb. φύω

Subiectul II. Citiți următoarele versuri (însoțite de traducerea literară a lui Dan Slușanschi), aparținând unuia dintre cânturile *Iliadei* și răspundeți cerințelor, alcătuind un eseu de aproximativ 400-600 de cuvinte, având în vedere cerințele de mai jos. (40p.)

᾽Ως φάτο, τῷ δ' ἄρα πατὴρ ὅς ῥ' ἔμερον ὥρσε γόοιο· ἀνὰ μένος δ' ἄρα χειρὸς ἀπώσατο ἦκα γέροντα. τῷ δὲ μνησαμένῳ ὃ μὲν Ἑκτορὸς ἀνδροφόνιο κλαῖ' ἀδινὰ προπάροιθε ποδῶν Ἀχιλῆος ἔλυσθεῖς, αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς κλαῖεν ἐὼν πατέρ', ἄλλοτε δ' αὐτὲ Πάτροκλον· τῶν δὲ στοναχὴ κατὰ δώματ' ὁρώρει. αὐτὰρ ἐπεὶ ῥα γόοιο τετάρπετο διὸς Ἀχιλλεύς, — καὶ οἱ ἀπὸ πραπίδων ἦλθ' ἔμερος ἦδ' ἀπὸ γυίων, αὐτίκ' ἀπὸ θρόνου ὦρτο, γέροντα δὲ χειρὸς ἀνίστη οἰκτίρων πολίων τε κάρη πολίων τε γένειον, καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· ἄ δειλ', ἦ δὴ πολλὰ κάκ' ἀνσχεοὺς σὸν κατὰ θυμόν.	Astfel grăi, iar pe-acela de dorul de tată-l luă plânsul Și, apucându-l de mână, l-împinse ușor de la sine. Iar amândoi, amintindu-și – acela de Hector, viteazul, Tare plângea, cu suspine, căzut lui Ahil' la picioare – Iară Ahile, la fel, pe-al său tată-l plângea, și-altădată Și pe Patroclu cel drag: casa toată suna de suspinuri, Iar după ce fi de jale sătul premăritul Ahile, Și din rărunchi îi pieri lui oftatul cu dor și suspinuri, Se ridică el din jilțu-i, bătrânul de braț ridicându-l, Milă prinzând de-al lui creștet cărunț și de barba-i cărunță, Și, către el glăsuind, îi grăi aripate cuvinte: „Bietul de tine, dar, zău, multe rele răbdai în suflet!”

1. Identificați cântul în care are loc această scenă, cine este bătrânul (γέρων) din al doilea vers și care este contextul acestei întâlniri. (10 p.)
2. Explicați de ce plâng cele două personaje plecând de la versurile homerice, dar extinzând analiza la întreaga epopee. (10 p.)
3. Oferiți o explicație pentru care Homer alege să-l prezinte aici pe Ahile în această ipostază, plecând de la figura eroului și în alte contexte din *Iliada*. (10 p.)
4. Care credeți că este sentimentul pe care îl naște expresia ἀπώσατο ἦκα γέροντα „îl împinse ușor (= cu blândețe) pe bătrân” în ceea ce-l privește pe Ahile, pe bătrân și pe cititor. (5p.)

În evaluarea eseului vostru se va ține seamă de felul în care veți folosi în argumentare textul grecesc, de claritatea în exprimare și de corectitudinea limbii române pe care o utilizați. (5 puncte)

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBI CLASICE

Ediția a XXXII-a, Botoșani, 2-5 mai 2019

LIMBA GREACĂ VECHIE

Clasa a XII-a

Subiectul I.

(50 p.)

Traduceți fragmentul următor în limba română:

{KP.} Καλῶς μέν μοι δοκεῖς λέγειν, ὦ Σώκρατες, ὅρα δὲ τί δρῶμεν.

{ΣΩ.} Σκοπῶμεν, ὦ ἀγαθέ, κοινῇ, καὶ εἴ πη ἔχεις ἀντιλέγειν ἐμοῦ λέγοντος, ἀντίλεγε καὶ σοὶ πείσομαι· εἰ δὲ μή, παῦσαι ἤδη, ὦ μακάριε, πολλάκις μοι λέγων τὸν αὐτὸν λόγον, ὥς χρὴ ἐνθένδε ἀκόντων Ἀθηναίων ἐμὲ ἀπιέναι· ὥς ἐγὼ περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι πείσας σε ταῦτα πράττειν, ἀλλὰ μὴ ἄκοντος. ὅρα δὲ δὴ τῆς σκέψεως τὴν ἀρχὴν ἐάν σοι ἱκανῶς λέγηται, καὶ πειρῶ ἀποκρίνεσθαι τὸ ἐρωτώμενον ἢ ἂν μάλιστα οἷη.

Plat. *Cri.* 48e-49a

Subiectul al II-lea.

(40p.)

Pornind de la textul de mai jos din Platon, *Criton*, 45d (în original și în traducerea Martei Guțu-Maftei) compuneți două texte de aproximativ 150-200 de cuvinte fiecare în care să susțineți pe rând: 1. Necesitatea plecării lui Socrate din închisoare. 2. Obligatorietatea rămânării lui Socrate în închisoare. Încercați să susțineți cu argumente la fel de convingătoare ambele variante ținând seama de mesajul întregului dialog. În evaluarea eseului vostru se va ține seamă de folosirea corectă a limbii române și de folosirea textului original suport.

Ἔτι δέ, ὦ Σώκρατες, οὐδὲ δίκαιόν μοι δοκεῖς ἐπιχειρεῖν πρᾶγμα, σαυτὸν προδοῦναι, ἐξὸν σωθῆναι, καὶ τοιαῦτα σπεύδεις περὶ σαυτὸν γενέσθαι ἅπερ ἂν καὶ οἱ ἐχθροὶ σου σπεύσαιέν τε καὶ ἔσπευσαν σὲ διαφθεῖραι βουλόμενοι. πρὸς δὲ τούτοις καὶ τοὺς ὑεῖς τοὺς σαυτοῦ ἔμοιγε δοκεῖς προδιδόναι, οὓς σοὶ ἐξὸν καὶ ἐκθρέψαι καὶ ἐκπαιδεῦσαι οἰχίση καταλιπών, καὶ τὸ σὸν μέρος ὅτι ἂν τύχῃσι τοῦτο πράξουσιν· τεύζονται δέ, ὥς τὸ εἰκός, τοιούτων οἷάπερ εἴωθεν γίνεσθαι ἐν ταῖς ὀρφανίαις περὶ τοὺς ὀρφανούς.

„Și încă ceva, Socrate; mi se pare că nu ești îndreptățit să faci ceea ce ai de gând: să renunți de bună voie la o salvare care îți stă în putință; ba chiar aș zice că tu te străduiești să ajungi exact acolo unde s-ar fi străduit și chiar s-au străduit să te aducă dușmanii tăi, în dorința lor de a te nimici. Unde mai pui că, purtând-te astfel, îți trădezi, mă tem, și copiii: în loc să îi crești și să îi educi, făcând-i oameni întreg, tu îi părăsești, lăsând-i la voia întâmplării. Vor avea parte, fără îndoială, de soarta obișnuită a orfanilor lipsiți de orice prijin.”